

תקוֹן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר

תקוֹנוֹ הַשְּׂבִינָה ע"י נִיגוּנֵי הַתְּפִילָּה

וּלְכָל הַיָּד הַחֲזָקָה, דָּא בֵּית קְדָמָא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ: אֵין פֶּסֶף נְחֻשְׁב וְכוּ' (ד"ה ב ט, כ) וְכֹלָא בְּשִׂמְלָא אֲתִתְקֵן. וּלְכָל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל, דָּא בֵּית תְּנַיְנָא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ: גְּדוֹל יְהִיָּה וְכוּ' (חגי ב, ט). שְׁלִימוֹ דִּילָּהּ בְּתִלְתָּא, דְּבֵיהּ נְכוּן יְהִיָּה וְכוּ' בְּרֵאשׁ הַהָרִים (ישעיה ב, ב) דָּא חֶסֶד גְּדוֹל וְדָאֵי. וְכֹלָא אֶצְטְרִיךְ, דְּהָא שְׁרוּתָא לְאִתְקַנָּא עֲלָמָא, בְּקְדָמָא אִיהוּ. שְׁלִימוֹ דִּילָּהּ בְּתִלְתָּא. דְּתַנַּיְנָא שְׁרוּתָא דְּתִלְתָּא אִיהוּ, וְעַל רְזָא [דָּא] כְּתִיב גְּדוֹל יְהִיָּה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן, מִן הָרֵאשׁוֹן דִּיקָא. דְּאִיהוּ שְׂאֵרֵי, וְאֲבִתְרָה הָאֵי אֲשֵׁלִים. וּלְכֹלָא אֲזַמִּין מִשָּׁה תְּקוּנִין מְקְדָמִתָּא.

וּלְכָל תֵּיד הַחֲזָקָה – זֶה בֵּית רֵאשׁוֹן, שְׁנֵאמַר בּוּ: אֵין פֶּסֶף נְחֻשְׁב (וגו') [בִּימֵי שְׁלֹמֹה לְמֵאוֹמָה] (דְּבִרְיֵי הַמֵּיסֵיב ט, כ), [פֶּסֶף הוּא בְּכַחֲנֵת חֶסֶד, וְאִינוּ נְחֻשְׁב], וְהַכֹּל בְּשִׂמְלָא [גְּבוּרָה – זֶהב] תְּקֵן. וּלְכָל הַמּוֹרָא הַגְּדוֹל – זֶה בֵּית הַשְּׂנִי, שְׁנֵאמַר בּוּ: גְּדוֹל יְהִיָּה (וגו') [כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן]¹ (חגי ב, ט). שְׁלֹמֹה שְׁלֹ בְּשִׁלְשֵׁי, שְׁעֲלוּ [כְּתוּב]: נְכוּן יְהִיָּה (וגו') [הַר בֵּית יְהוָה] בְּרֵאשׁ הַהָרִים (ישעיה ב, ב), זֶה חֶסֶד גְּדוֹל וְדָאֵי וְכֹל [שְׁלוֹשׁ הַבָּתִּים] לְצַרְךָ הֵם. בְּהַתְּחִלָּה הוּא כְּדֵי לְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָם, וְזֶה [כְּבִית] הָרֵאשׁוֹן, שְׁלֹמֹתוֹ בְּשִׁלְשֵׁי, שְׁהֲשִׁנִּי הוּא [רַק] הַתְּחִלָּה לְשִׁלְשֵׁי, וְעַל סוּד זֶה כְּתוּב: גְּדוֹל יְהִיָּה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן, מִן הָרֵאשׁוֹן דִּיקָא. [הַבַּיִת הַזֶּה – הַשְּׂנִי] הוּא הַהַתְּחִלָּה, וְאֲחֵרֵי, זֶה [הַשְּׁלִישִׁי] יְשִׁלִּים.³ וְעַל כָּלֵם הַכֵּין מִשָּׁה תְּקוּנִים מִהַתְּחִלָּה.

קָם אֵלֵיהּ נְבִיאָה מְהִימְנָא פְּתַח וְאָמַר, ר' ר' אַז יִשִּׁיר מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְה' וְכוּ' (שְׁמוֹת טו, א)

קָם אֵלֵיהּ נְבִיאָה מְהִימְנָא פְּתַח וְאָמַר, ר' ר' אַז יִשִּׁיר מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְה' וְכוּ' (שְׁמוֹת טו, א)

1. עי' בבא בתרא ג, סע"א, וכאן הוא באופן אחר; עי' משכני עליון עמ' קנה-קנו.

2. חסד גדול או רב חסד שהוא אחד מתיקונו דיקנא של אריך אנפין.

3. הבית הזה האחרון, וכאן צריך לדייק, הבית הזה, רמז לשני, האחרון - רמז לשלישי.

(שמות טו, א), [הזאת] זו השכינה שעולה אל המלך בהרבה נגונים. אימתי? אלא בשעה שטבעו המצרים בים, שאז פוחות הממאה פרו ממונה, והיא עלתה בנגונים אלה. שבשעה שאותם ממאים עומדים סביבה, נאמר בה: נאלמתי דומיה (תהלים לט, ג). ובזמן שפרשו ממונה, נאמר עליה: ותרו לשון אדם (ישעיה לה, ו), לפיכך, ובאבד רשעים רבה (משלי יא, י). וזה שיר חדש, שנאמר בו: שירו להנה שיר חדש פי נפלאות (גו') [עשה] (תהלים צח, א). וזה שיר פשוט, כפול, משלש, מרבע⁴.

והנגון עולה בשש ויורד בשש, הרי שנים עשר⁵. אלו שנים עשר היות עליונות, שעליהם כתוב: איד נשיר את שיר יהוה (שם קלד, ודאי. זה שיר שעולה בשש תבות של שמע ישראל, ויורד בשש [תבות] של פרוץ שם פבוד מלכותו לעולם ועד. ובאותו הזמן, הרבה נגונים מתעוררים לכל צד, בכמה [פעמים] הללויה⁶, שנאמר בהם: הללו את יהוה מן השמים (שם קמח, א).

ראשון: הללו את יהוה מן השמים - זה שיר של התורה,

דא שכנתא דסלקת לגבי מלכא בכמה נגונים. אימתי? אלא בשעתא דאטבעו מצראי בימא, דכדין אנון סטרין מסאבין אתפרשו מנה, ואיהי סלקת בנגונים אלין. דבשעתא דאנון מסאבין קימין סחרנה אתמר בה: נאלמתי דומיה (תהלים לט, ג). ובזמנא דאתפרשו מנה אתמר בה: ותרו לשון אדם (ישעיה לה, ו) בגין כך ובאבד רשעים רבה (משלי יא, י). ודא שיר חדש, דאתמר בה: שירו לה' שיר חדש פי נפלאות וכו' (תהלים צח, א). ודא שיר פכמ"מ.

ונגונא סליק בשית ונחית בשית הא תריסר (תיקו"ז ריש תי"ג). אלין תריסר הון עלאין, עליהו כתיב איך נשיר את שיר ה' (שם קלז, א) ודאי. דא שיר דסליק בשית תיבין דשמע ישראל ונחית בשית דברוך שם פבוד מלכותו לעולם ועד (תיקו"ז שם). ובההוא זמנא כמה נגונים מתערין לכל סטר, בכמה הללויה, דאתמר בהו הללויה הללו את ה' מן השמים (תהלים קמח, א).

קדמאה הללו את ה' מן השמים דא שיר דאורייתא, דאתמר בה: (חגיגה יב:)

4. עי' ת"ז תי' יג, כז, ע"ב; תיקון כא, נא, ע"ב; ורע"מ פנחס, רכז, ב ושם: "והוה מנגן בה בכנור בארבעה מיני ניגונים: בשיר פשוט דאיהו י', ובשיר כפול דאיהו י"ה, ובשיר משולש דאיהו יח"ו, ובשיר מרובע דאיהו יח"ה"; עי' לעיל תי' לט, תי' מג, תי' מו.

5. ת"ז תי' יג, כז, ב.

6. ישנם עשר פעמים הללויה במזמור קמח, כנגד עשר ספירות, כדלהלן.

שנאמר בו: ובלילה שירו עמי (שם מב, ט). שבזמן שדברי תורה עולים, כמה שירים מתעוררים למעלה באותם שמים. וזה שיר השירים - שיר שפולל שני אחרים אתו, ואלו אש וימים. ובזמן שעולה השחר, בני ישראל מעוררים בבית הפנסת שירים, בהרבה פסוקים של זמרה, שהרי אז כל הממנים חוזרים למקומותיהם לשמור את משמרת היום, לפיכך יש להתעורר בשירים אלה. ובלילה גם כן פותחים בבית הפנסת: בשיר המעלות הנה ברכו את יהוה כל עבדי יהוה העומדים בבית יהוה בלילות (של קלדא) - אלו הממנים על הלילה. ומי שקורא פסוק ועושה אותו כמין זמר, התורה חוגרת שק, שהרי התורה מעוררת את אותה השירה למעלה ודאי. אבל מי שלוקח [פסוק] התורה לומר בלבד, הוא גורם להתעוררות הפסוקא אחרא להתעורר פנגדה. אבל תורה שעולה פראוי, הרבה שירים מתעוררים בעבורה. ועל שמים נאמר: מן השמים השמיעך את קולו (דברים ה, לו), [קולו] - זה קול התורה, לפיכך שם [בשמים], חוזרת [התורה] שלומדים למטה [לעורר שיר עליון, שיר מבחר מכל השירים שבעולם].¹⁰

ובלילה שירו עמי (שם מב, ט). דבזמנא דמלין דאורייתא סלקין, כמה שירין מתערין לעלא באנון שמים. ודא שיר השירים, שיר דכליל תרין אחרנין בהדה, ואלין אש וימים. ובזמנא דסליק צפרא, מתערין ישראל בבי פנישתא שירין בכמה פסוקי דזמרה. דהא כדין פלהו ממנו תבין לדוכתיהו לנטרא מטרתא דיממא, בגין פך אית לאתערא בשירין אלין, ובליליא הכי נמי פתחון בבי פנישתא שיר המעלות הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות (תהלים קלד, א) אלין ממנו דליליא. ומאן דקורא פסוק ועושה אותו כמין זמר התורה חוגרת שק (עי' סנהדרין קא. וברש"י שם). דהא אורייתא אתערת ההיא שירתא לעלא ודאי. אבל מאן דנטיל אורייתא לזמר בעלמא, דא גרים אתערותא דסטרא אחרא דאתער לגבה. אבל אורייתא דסלקת פדקא יאות, כמה שירין מתערין בגינה. דשמים בהו אתמר: מן השמים השמיעך את קולו (דברים ה, לו) דא קלא דאורייתא, בגין פך תמן תבת לאתערא שיר עלאה, שיר מבחר מכל שירין דעלמא.

7. ת"ז הקדמה ב ע"א; חגיגה יב, ב.

8. עי' סנהדרין קא, ע"א.

9. וזהו סוד השק שהתורה חוגרת.

10. דהיינו שיר השירים שהזכיר למעלה.

שני: הללוהו במרומים – זה שיר של מלאכי עליון. מהו מרומים? הדינו, בגלל שיוצאים מחכמה וכינה, שהם רמים [חזקים] למעלה. ועוד: במרומים – שבזמן שמחתחזקים מלאכי עליון לעלות למעלה, באלו השירים מתעוררים ועולים ודאי.

שלישי: הללוהו כל מלאכיו – זה שיר של כל הממונים [המלאכים] שנתמנו על העולם. שכלם מעלים שירה לפני רבונם, כדי לטול ממנו מזון לפרנס כל הברואים העומדים תחתיהם. וזה סוד, ברכת הנהנין, ומי שמברך על דבר [שנהנה ממנו], ממשיך כח לאותו ממונה, שהוא מזיד ברכות מלמעלה על אותו הדבר, ומתברך בראוי. ומי שלא מברך, הברכה נחסרת ממנו, והסטרא אחרא, הטמאה, מתפשטת ושולטת על אותו הדבר, ומממא את מי שאוכל אותו.¹¹

רביעי: הללוהו כל צבאיו – אלו ישראל למטה, שכלם נודעים בסדרים קדושים, כנגד הסדרים העליונים.¹² והם מעוררים שירים לפני רבונם, להמשיך עליהם שפע מצד הקדשה, להתקדש בקדשת רבונם.

חמישי: הללוהו שמש וירח. ששי: הללוהו כל ככבי אור – אלו

תנינא הללוהו במרומים דא שיר דמלאכי עלאי. מאי מרומים. אלא בגין דנפקין מחו"ב דאנון ראמין לעלא. ועוד, במרומים, דבזמנא דמתתקפן מלאכי עלאי לסלקא לעלא, באלין שירין מתערין וסלקין ודאי.

תליתאה הללוהו כל מלאכיו דא שיר דכלהו ממנו דאתמניאו על עלמא, דכלהו סלקין שירתא לגבי מאריהו, בגין לנטלא מנה מזונא לפרנסא להו לכלהו ברין דקימין תחותיהו. ורזא דא ברפת הנהנין. ומאן דמברך על ההיא מלה, אמשיך חילא ליהוא ממנא לנגדא ברקאן מלעלא על ההיא מלה, ואתברכת בדקא יאות. ומאן דלא מברך, ברקתא אתגרעת מנה, וסטר אחרא מסאבא אתפשט ושליט על ההיא מלה, וסאיב למאן דאכיל לה.

רביעאה הללוהו כל צבאיו אלין ישראל לתתא דכלהו אשתמודען בסדרין קדישין לקבל סדרין עלאין. ואנון מתערין שירין קמה לאמשקא עליהו משיכו דסטר קדישא, לאתקדשא בקדשתא דמאריהו.

חמישאה הללוהו שמש וירח. שתיתאה הללוהו כל ככבי אור

11. עיין זוהר ח"ג, תחילת עקב, רע, ע"ב; רעא, ע"א.

12. סדרי ישראל הם כנגד סדרי הספירות, עי' להלן תיקון לא, לג.

כַּכְּבִּים וּמְזֹלוֹת, שְׁעוּמָדִים לְהַמְשִׁיךְ שִׁפְעַ
עַל הָעוֹלָם, לְהַנְחִיג הַכֹּל כְּרָאוּי. וּשְׁנָיִם
הֵם שְׁעוּמָדִים וְשׁוֹלְטִים עַל הַכֹּל, שְׁנֵי
הַמְּאֹרוֹת הַגְּדוֹלִים, שְׁמֶשׁ וַיְרַח. וּמִשָּׁם
כִּמְהָ כַּכְּבִּים מְאִירִים לְכֹל צַד לַעֲשׂוֹת
מַעֲשִׂים גְּדוֹלִים בְּעוֹלָם.

שְׁבִיעֵי: הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם – זֶה
שִׁיר שְׁעוֹלָה לְמַעְלָה. שְׁהָרִי בְּזִמְנָן
שְׁרָקִיעִים אֱלוֹ שְׁלֻמְטָה עוֹלָיִם בְּגוֹן כְּלָפִי
מַעְלָה, אֱלוֹ הָעֲלִיּוֹנִים מִתְעוֹרְרִים כְּנִגְדָם,
וְהַכֹּל עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה. לְפִיכָד:
שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם, שְׁמַיִם – אֱלוֹ הַתְּחִתּוֹנִים.
שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם – אֱלוֹ הָעֲלִיּוֹנִים שְׁעוּמָדִים
עַל הַתְּחִתּוֹנִים. וְהַמִּים אֲשֶׁר מַעַל
הַשָּׁמַיִם – זֶה חֶסֶד עֲלִיּוֹנִים¹³ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ
מִתְפַּשֵּׁט. וְהוּא עוֹמֵד לְהַתְעוֹרֵר כְּדִי
לְתַת בְּרוּכּוֹת וּמְזוֹן לְכֹל.

שְׁמִינִי: יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה – [שֵׁם
ה'] זֶה הַשְּׁכִינָה, שֶׁהַכֹּל נִמְסָר בְּיָדָהּ,
וְהִיא עוֹמֶדֶת לְהַנְחִיג הָעוֹלָם לְפִיכָד,
אֵלֶיהָ עוֹלִים כָּל הַשְּׂרִירִים הָאֱלוֹ וְדָאֵי,
לְתַקֵּן כָּל דְּבָר בְּכָל הַצְּדִידִים. כִּי הוּא
צְנִה – זֶה אִימָא, שְׁמִשָּׁם יוֹצְאִים כָּל
הַדְּבָרִים שְׁמוּמָנִים לְבֹא לְעוֹלָם.

תְּשִׁיעָה: הַלְלוּ אֶת יְהוָה מִן הָאָרְצִין
תְּנִינִים וְכָל תְּהוֹמוֹת – אֱלוֹ צְדִידִים
שְׁלֻמְטָה, [בּוֹחוֹת הַטּוֹמָאָה] שְׁעוּמָדִים
אֲחֵרֵי תְּחוּם הַקְּדֻשָּׁה. שְׁהָרִי אַף הֵם לֹא

אֵלֶיךָ כּוֹכְבֵיָא וּמְזֹלֵי דְקִימִין לְאַמְשָׁכָא
נְגִידוֹ עַל עֲלָמָא, לְדַבְרָא כְּלָא בְּדָקָא
יְאוּת. וְתִרִין אֲנֹן דְקִימִין וְשִׁלְטָן עַל
כְּלָא, שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת הַגְּדוֹלִים, שְׁמִשָּׁא
וְסִיחָרָא. וּמִתְמָן כִּמְהָ כּוֹכְבֵיָא נְהָרִין לְכֹל
סְטֵרִי, לְמַעַבְד עוֹבְדִין סְגִיִּין בְּעֲלָמָא.

שְׁבִיעָה הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם דָּא
שִׁיר דְסִלִּיק לְעֲלָא. דְהָא בְּזִמְנָא דְאֵלֶיךָ
רְקִיעֵין דְלִתְתָא סְלָקִין בְּגוֹנָא לְגַבֵּי עֲלָא,
אֲנֹן עֲלָיִין מִתְעַרְן לְקַבְלֵיהוּ, וְכְלָא
סְלִיק לְעֲלָא לְעֲלָא. בְּגִין כְּדִן שְׁמֵי
הַשָּׁמַיִם. שְׁמַיִם אֵלֶיךָ תְּתַאֲרִין. שְׁמֵי
הַשָּׁמַיִם אֵלֶיךָ עֲלָיִין דְקִימִין עַל תְּתַאֲרִין.
וְהַמִּים אֲשֶׁר מַעַל הַשָּׁמַיִם, דָּא חֶסֶד
עֲלָה דְכְּלָא מְגַה אֲתַפְּשֵׁט. וְאִיהוּ קְאִים
לְאַתְעָרָא לְמִיחָב בְּרַכָּאָן וּמְזוֹנָא לְכֹלָא.

תְּמִינָה יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם ה' דָּא
שְׁכִינְתָא, דְכְּלָא אֲתַמְסָר בְּיָדָהּ, וְאִיהוּ
קִימֵת לְדַבְרָא בְּעֲלָמָא. בְּגִין כְּדִן לְגַבֵּי
מִסְתַּלְקִין כְּלָהוּ שִׁירִין אֵלֶיךָ וְדָאֵי,
לְאַתְתַּקְנָא מְלִין כְּכֹל סְטֵרִין. כִּי הוּא צְנִה
דָּא אִמָּא, דְמִתְמָן נְפַקִין כְּלָהוּ מְלִין
דְזִמְיִין לְמִיתֵי לְעֲלָמָא.

תְּשִׁיעָה הַלְלוּ אֶת ה' מִן הָאָרְצִין
תְּנִינִים וְכָל תְּהוֹמוֹת אֵלֶיךָ סְטֵרִין
דְלִתְתָא דְקִימִין בְּתַר תְּחוּמָא קְדִישָׁא.
דְהָא אֲנֹן נְמִי לֹא מִתְקִימִין אֵלָא

13. עי' ת"ז ת"י סט, קו, ע"ב; מים כנגד החסד, שמעל לשמים, דהיינו עליון, וזהו חסד עליון.

מתקנימים אלא מבוּחַ שְׁלוֹקְחִים מִתּוֹךְ
הַקְדָּשָׁה, וְכֵלָם מְזַמְּנִים לְעוֹרֵר דְּבָרִים
בְּשִׁירִים פְּרָאוּי.

בְּקִיּוּמָא דְנִטְלִין מְגוּ קוּדְשָׁא. וְכֵלָא
בְּשִׁירִין אֲזַדְמְנוּ לְאַתְעָרָא מְלִין פְּדָקָא
יְאוּת.

עֲשִׂירִי, כְּלָלוֹת הַכֹּל [מְלֻכּוֹת]: יִהְלְלוּ
אֶת שֵׁם יְהוָה וְגו' – כָּאן כְּלוּל הַכֹּל
בְּכָלֵל אַחַד פְּרָאוּי.

עֲשִׂירָאָה כְּלָלָא דְכֵלָא יִהְלְלוּ אֶת שֵׁם
ה' וְכו', הֵכָא כְּלָלָא כְּלָא בְּכָלֵל חֲדָא
פְּדָקָא יְאוּת.

וְחִנָּה מְמַטְרוּן הַשָּׁר הַגְּדוֹל פִּתַּח
וְאָמַר: רַבִּי רַבִּי, בְּנֻדְאֵי שְׁנֵי בְּתִים [שֶׁל
הַמְּקֻדָּשׁ], הֵם [בְּנֻדָּר] שְׁנֵי הַהִי"ם
[שֶׁבְשֵׁם יְהו"ה, אִימָא, וּמְלֻכּוֹת], וּבְהֵם
נִמְצְאוּ אוֹתָם שִׁירִים וְנִגּוּנִים כְּמוֹ שְׁרָאוּי.
וּבְשַׁעָה שְׁבִנָּה שְׁלֵמָה [הַמְּלֻךְ בֵּית]
הַמְּקֻדָּשׁ נֶאֱמַר שִׁיר הַשִּׁירִים,¹⁴ שִׁיר
שְׁבוּלֵל כֹּל הַשִּׁירִים הֶעָלְיוּנִים.¹⁵ וּבְזִמְן
שְׁהַכְּהֵנִים הָיוּ מְקַרְבִּים קְרִבְנוֹת, הַלְוִים
הָיוּ מַעְלִים אוֹתָם בְּנִגּוּן שְׁלָהֶם. וְזֶה סוּד:
שִׁיר הַמַּעְלוֹת, שִׁיר שְׁבוּ עוֹלָם מִמְּדֻרְגָּה
לְמִדְרָגָה פְּרָאוּי.

וְהָא מְטַטְרוּן שְׁרָא רַבָּא פִּתַּח וְאָמַר,
ר' ר' וְדָאֵי תְרִין בְּתִין אַנּוּן תְּרִין הַהִי"ן,
וּבְהוּ אֲשַׁתְּכַחוּ אַנּוּן שִׁירִין נִגּוּנִין פְּדָקָא
יְאוּת. וּבְשַׁעָתָא דְּבִנֵי שְׁלֵמָה לְמְקֻדָּשָׁא
אֲתַמַּר שִׁיר הַשִּׁירִים, שִׁיר דְּכְלִיל כְּלָהוּ
שִׁירִין עֲלָאִין. וּבְזִמְנָא דְּכַתְּבֵי הוּוּ מְקַרְבֵי
קְרִבְנָא, לִינְאֵי הוּוּ סְלָקִין לֵה בְּנִגּוּנָא
דְּלַהוּן. וְרָזָא דָּא שִׁיר הַמַּעְלוֹת, שִׁיר
דְּבַה סְלָקִין מִדְרָגָא לְדְרָגָא פְּדָקָא יְאוּת.

וַיֵּשׁ שִׁיר לְמַעְלוֹת (תְּהִלִּים קכ"א, א), וְאֵלּוּ
שְׁלוּשִׁים [כְּמִנּוּן ל'] מַעְלוֹת,¹⁶ [כְּמִנּוּן]
שֵׁשׁ הַהִי"ם שֶׁל יְהו"ו [שֶׁבְשֵׁשׁ צְרוּפִיו,
הִי"ו יו"ה הִי"ו הו"י וְהִי"ו וְהִי"ו], בְּהֵם

וְאֵית שִׁיר לְמַעְלוֹת (תְּהִלִּים קכ"א, א) וְאֵלּוּ
תְּלָתִין מַעְלוֹת (תִּיקוּ"ז תִּי"ג) שִׁית
הַהִי"ן דִּיה"ו, בְּהוּ אֲתַתְּחִימוּ שִׁית

14. זהר תרומה קמג, ע"א; זהר חדש שיר השירים פט, ע"א: "כיון דאתבני בי מקדשא לתתא, ואתתקן היכלא על בוריה, כדון אתגלי שיר השירים, דאצטריך לאתחברא מקדשא במקדשא".

15. עי' זהר תרומה ח"ב, קמד, ע"א.

16. עי' ת"ז תי"ג, כז, ע"ב; עיין אוצרות רמח"ל עמ' קעג: "צריך לדעת מהו שיר המעלות, שנראה שהוא היה משיר למעלות, ולמעלות אין שייך שיר. ודאי ט"ו שיר המעלות עשה דוד, ודוד היה מתקן עכשיו באלה המעלות הכסא בעבור המשיחין. ועכשיו היה מתקן בט"ו מעלות כמו שהיה לכסא של שלמה בנו, שנאמר בהם וחמש עשרה מעלות לכסא... וזה שיר למעלות - לזאת המעלות עצמם".

נחתמו ששה קצוות של העולם.¹⁷ והשכינה משלימה את פלן להוי"ה [שהיא ה"א אחרונה שבשם]. לפיכך ששה הוי"ם הם ל'. וששה יה"ו, יש בהם י"ח אותיות, וזה סוד, חי העולמים.¹⁸ וזה: מזמור שיר ליום השבת, מנוחה לחי העולמים. ובו נאמר: הבורח בשירי זמרה מלך אל חי העולמים. ובבית המקדש היו שתי חצוצרות, פנגד שני פתים [אימא ומלכות]. שופר ביניהם,¹⁹ זה [פנגד] צדיק [יסוד, חי העולמים].

ובזמנא דישראל סלקין בנגונא קמי קודשא בריך הוא בבי פנישתא, אתמר בה: פי קולך ערב (שיר ב, יד). ואי לא מתפוני לשום מצוה פדקא חזי, אתמר ערבה פל שמחה [מלשון ערב וחשכה] פל שמחה (ישעיה כד, יא). והוא [נגון פלי פונה של מצוה] בע"ר, מצד הטמאה, שנאמר בו: איש בע"ר לא ידע (תהלים צב,ו). ומתהפך [להיות] פר"ע, כמו [שפתוב]: וברעתם יצמיתם (שם צד, כג). אבל אם מכונים בו [פנגון] פראוי, מתעורר רוח שהוא רוח בע"ר (ישעיה ד, ד) ועל ידו יהיה מבער גלולים מן הארץ, בתקון שעולה מתוך אותם נגונים, לקשור מדרגה במדרגה הכל כמו שראוי.

סטרין דעלמא. שכינתא אשלימת פלהו להוי"ה. בגין כך שית ההי"ן אנון ל'. ושית יה"ו בהו י"ח אתון. ורזא דא חי העולמים. ודא מזמור שיר ליום השבת מנוחה לחי העולמים. ובה אתמר הבורח בשירי זמרה מלך אל חי העולמים. ובבי מקדשא הו תרין חצוצרות לקבל תרין פתים. שופר בגויהו דא צדיק.

ובזמנא דישראל סלקין בנגונא קמי קודשא בריך הוא בבי פנישתא, אתמר בה: פי קולך ערב (שיר ב, יד). ואי לא מתפוני לשום מצוה פדקא חזי, אתמר ערבה פל שמחה (ישעיה כד, יא). ואיהו בע"ר מסטרא דמסאבא, דאתמר בה: איש בע"ר לא ידע (תהלים צב, ז) ואתהדר ברע, פגון וברעתם יצמיתם (שם צד, כג). אבל אי מכוני בה פדקא יאות, מתער רוחא דאיהו רוח בע"ר (ישעיה ד, ד) ובה יהא מבער גלולים מן הארץ, בתקוונא דסליק מגו אנון נגונין, לקשרא דרגא בדרגא פלא פדקא יאות.

17. עיי"ש, כט, ע"א.

18. עיי"ש, מתוך ברכת ישתבח: "ברוך חי העולמים, אמן; עיין הגר"א, ספר יצירה, א, א, עמ' ו.

19. ע"פ במדבר י, יט, נאמר למשה: "עשה לך שתי חצוצרות", אולם השופר לא נבאר ענינו עם החצוצרות. אולם בילקוט שמעוני במדבר פ"י ס' תשכד: עשה לך שתי חצוצרות באחת יסעו ובאחת יחנו, שנאמר ואם כאחת יתקעו ונסעו... ולעתיד לבוא אני מכניס גלותכם בקול שופר", עיי' גם ראש השנה פ"ג, מ"ג.

20. בענין תיקון השכינה בניגון עיין לעיל תיקון יא.